

Fig. 1. Kirkesalen set fra sydvest. Foto Arnold Mikkelsen 2020. – *Church hall seen from the south west.*

TROENSE KIRKESAL

BREGNINGE SOGN

Kirkesalen i Troense er opført 1934 og skænket til menigheden af enkefru Christiane Troensegaard.¹ Ifølge Bregninge Kirkes embedsbog blev den indviet samme år,² men ifølge menighedsrådets forhandlingsprotokol konstaterede man ved en undersøgelse 1982, at kirkesalen ikke var indviet.³ Der har muligvis ikke været tale om en egentlig indvielse ved biskoppen eller provsten, men blot en ibrugtagelse. Kirkesalen var en selvejende institution under en bestyrelse, til den 1984 blev overtaget af Bregninge Menighedsråd.⁴

Landsbyen Troense ligger i Bregninge Sogn, og beboerne søgte kirken der. 1854 foreslog biskop Engelstoft at

åbne den ubenyttede kirke på Valdemars Slot (s. 2555) for Troenses beboere, der ville få kortere vej til kirke, men tanken vandt ikke genklang hos slottets ejer.⁵ Fra 1880 stillede Carl Juel-Brockdorff imidlertid den netop renoverede slotskirke til rådighed som hjælpekirke for Bregninge menighed, og den var herefter kirke for beboerne i Troense, til kirkesalen blev opført 1934 (jf. s. 2556). Fra o. 1930 blev gudstjenesten om vinteren holdt i Troense skole, om sommeren i Slotskirken.³

Kirkesalen, nu Sognehuset, har siden 1984 været anvendt til foreningsaktiviteter, foredrag, galleri m.m.; den benyttes i dag af en rumænsk ortodoks menighed.

Fig. 2. Alterprydelse, formentlig 1934 (s. 2600). Foto Arnold Mikkelsen 2020. – *Altar decoration, probably 1934.*

Kirkesalen ligger på Slotsalléen i den østlige del af Troense. Mod syd fører vejen direkte til Valdemars Slot (s. 2555) og mod nord til Vindeby. Matriklen, som er omgivet af hække, er belagt med perlegrus og på hver side af hoveddøren står et mindre træ.

BYGNING

Kirkesalen er opført 1934 efter tegninger af og ved den lokale murermester Hakon Troensegaard.⁶ Den rektangulære bygning er grundmuret og opført med klassicistiske detaljer, som kendes fra brødremenighedens bygninger i Christiansfeld. *Murene* er af gule normalsten lagt i krydskifte over en pudset og tjæret sokkel. I vestgavlen er den rektantede *hoveddør* sat i et muret fremspring; de øvrige åbninger er omgivet af lignende fremspring. Mod nord er der en mindre, tilmuret dør. I hver langmur er der fem rektantede *vinduer*, og over den tilmurede dør er der et mindre, kvadratisk vindue. Bygningens *indre* er indrettet med den fladloftede sal mod øst samt flere mindre, sekundære rum omkring indgangen mod vest; på loftet er der indrettet et kontor.⁷ I hver gavltrekant er der et cirkulært vindue. Sadeltaget er belagt med røde vingetagsten. Bygningen blev istandsat efter overdragelsen 1984 (s. 2599).⁸

INVENTAR

Af inventaret er kun bevaret en alterprydelse og et kirkeskib. 1981–82 blev kirkesalen hovedrepareret, men det vides ikke, i hvilket omfang arbejdet berørte inventaret.³ †Inventar kendes primært fra et foto o. 1983.⁹

†*Alterbordet* var en firkantet kasse.

Alterprydelsen (fig. 2), formentlig 1934, af bejdsset eg, er et relief af Jesus, der velsigner en knælende mand, omgivet af stående og knælende mænd, kvinder og børn. Relieffet er indsat i en snitværkskartouche af frodige vinranker i gennembrudt arbejde; i hver side sidder en fugl med udbredte vinger. Kartouchen var opsat på væggen hævet over alterbordet; under den hang et lille †*alterkrucifiks*. Den hænger nu på vestvæggen over indgangsdøren.

†*Altermaleri*, 1905, *Jesus og den samaritanske kvinde* (Joh. 4), overført fra Bregninge Kirke 1997.

Maleriet var malet af Anton Dorph som en replik af hans altermaleri til Thisted Kirke 1890 (*DK Tisted* 37) og skænket af Augusta Juel-Brockdorff til Bregninge Kirke (jf. s. 2488). Da denne fik ny altertavle 1997, blev maleriet flyttet til sognehuset, hvor det dog ikke længere findes.¹⁰

En †*disk* blev anskaffet 1980 fra Dansk Paramentshandel.³

Fig. 3. »Haabet«. Kirkeskib, 1935, bygget af postbud Rasmus Hansen, Troense (s. 2601). Foto Arnold Mikkelsen 2020. – «Haabet». Church ship, 1935, built by the postman Rasmus Hansen, Troense.

To †alterstager stod på alterbordet.

†Altersranken var tresidet med smalle, lodrette stivere under en flad håndliste. Knæfaldet var polstret med lyst stof.

†Prædikestolen var en talerstol på gulvet, og rummet var møbleret med †løse stole.

Belysningen er loftspendler af hvidt glas.

Kirkeskib (fig. 3), 1935, bygget af postbud Rasmus Hansen, Troense; restaureret 1977 af skibsfører Heine Hansen og ved den lejlighed navngivet »Haabet«. En brig med sort skrog med grøn bund og hvid vandlinje.¹¹ Navnet er anført med gyldne versaler agter. Skibet henstår på loftet.

KILDER OG HENVISNINGER

Arkivalier. Rigsarkivet, Odense (RAO). *Bregninge menighedsråd*: Forhandlingsprotokol 1928–85 (RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.).

Taastrup Lokallhistoriske Arkiv. Avisudklip vedr. Troense Kirkesal.

Bregninge Kirkes arkiv. Embedsbog 1870 ff.

Litteratur. Frans Lærke Bødker, »Kirkesalen i Troense«, *Taastrup Årbog* 2019, 20–26.

Historisk indledning ved Rikke Ilsted Kristiansen, omgivelser og bygning ved Pia Katrine Lindholt, inventar ved Rikke Ilsted Kristiansen. Arkivalielæsning ved Bjørn Westerbeek Dahl m.fl. Oversættelse til engelsk ved James Manley. Korrektur ved Anne Frovin. Teknisk og grafisk tilrettelæggelse ved Mogens Vedsø. Redaktionen afsluttet juni 2020.

¹ Bregninge Kirkes arkiv. Embedsbog 1870 ff.; *Bødker 2019 20*.

² Bregninge Kirkes arkiv. Embedsbog 1870 ff.

³ RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.

⁴ RAO. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot.; *Fyns Amts Avis* 6. sept. 1984; *Bødker 2019 21*.

⁵ RAK. *Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet*, 1. Kontor. Journalsager 1854, pk. 112.

⁶ *Bødker 2019 21*.

⁷ De nuværende, sekundære rum er sandsynligvis indrettet, efter kirkesalen overgik til menighedsrådet 1984 (jf. s. 2599); den oprindelige inddeling af bygningens vestende kendes ikke.

⁸ *Fyns Amts Avis* 6. sept. 1984.

⁹ *Fyns Amts Avis* 16. sept. 1983.

¹⁰ *Fyns Amts Avis* 4. okt. 1997.

¹¹ *Taastrup Lokallhistoriske Arkiv*. Avisudklip 24. sept. 1977; Henning Thalund, *Fynske kirkeskibe*, Svendborg 1989, 79.

TROENSE CHURCH HALL

The Church Hall is situated on Slotsalléen in the eastern part of Troense. To the south the road leads directly to Valdemar's Castle (p. 2555).

Building. Built in 1934 after drawings and constructed by the local builder Hakon Troensegaard, the rectangular building has an entrance in the west, around which there are several small

er rooms. The flat-ceilinged hall fills out the eastern part of the building and is illuminated by straight-edged windows.

Furnishings. The only furnishings left are an altar decoration, probably from 1934 (fig. 2), and a church ship, "Haabet" (fig. 3), built in 1935 by the postman Rasmus Hansen, Troense.